

Elfelejtett újítások nyomában

Tizennyolc fontos

Újítást lepett be a por a Szegedi Kenderfonógyárban. Hosszú hónapok során az akták egész serege telepedett ezekre az ésszerű javaslatokra. Hogy milyen nagy veszteséget jelentett ez a hanyagság, azt csak most lehet fölmérni, miután kiásták őket az akták temetőjéből.

Ezt a hanyagságot bírálta a párt Csongrád megyei bizottsága is a nemrég tartott pártaktíván elmondott beszámolójában.

A tizennyolc eltemetett újítás tény — és igaz az, hogy ezeket a javaslatokat elfogadták, életrevalónak ítélték és előleggel jutalmazták. Mindennek kitörölhetetlen nyoma van az újítási naplóban és egyebütt. De nem is az előleg itt a legfontosabb kérdés, hiszen az újító a meghatározott időben úgy is megkapja a törvényesen előírt anyagi megbecsülést! Sokkal súlyosabb a mulasztásnak az a része, miszerint a tizennyolc újítás évekig és hónapokig avasodott a pánccélsekre, ahelyett, hogy ezek segítségével is emelték volna a termelés mennyiségi és minőségi színvonalát, anyagot, időt és pénzt takarítottak volna meg és a dolgozók fizikai erőfeszítéseit könnyítették volna.

Több mint három

esztendeje szunnyad Hegyes István újítása. Annakidején ő is előleget kapott, de ezzel az ügy, kerék három esztendőre, be is fejeződött. Péter Ferenc és Péter Imre sem járt különben. Ők innen-onnan két esztendeje rajzokkal együtt nyújtották be javaslatukat, s — az előleg kifizetésénél az ő ügyük sem ment előbbre.

Sokkal jelentősebb ezeknél Palágyi Gyula és Szűcs Jenő elgondolása. Ez a fésű-elyőmást megálló szerkezet megépítésére vonatkozik. Maga Oláh elvtárs, az újítási előadó is azt tudja, hogy ennek az újításnak az alkalmazása nagy nyereség lesz az előfő osztályon. A kiadós pihenés után azonban egyáltalán semmit sem adott a javaslat értékéhez — legfeljebb az újítással való takarékoság egy új lehetőségét tartóztatta fel.

Agócsi Béla, Bérczi István és Szép Lajos közös újítása a cernázógépeken az anyag szállítás szilárdságát növelné — immár hosszabb idő óta, ha a többivel együtt nem merült volna feledésbe.

Még olyan javaslat is van a többi között, amely a dolgozók munkájának közvetlen megkönnyítését és kényelmesebbé tételét szolgálja. A fizikai munka terheit ezek segítségével egyik-másik munkahelyen minimálisra lehetne csökkenteni. Ezek megvalósítása kétszeresen is kötelező, hiszen a dolgozók munkafeltételeinek szakadtalan javítása az egyik legfőbb kötelesség.

Miért szunnyadoztak eddig ezek az újítások?

Igen érdekes, hogy erre a kérdésre az üzemből senki sem tud kielégítő magyarázatot adni.

— Régi dolgok! Ördög tudja, hogyan maradtak el.

— Abban az időben rengeteg volt a munka és tömegesen nyújtották be az újításokat is.

A munka semmivel sem kevesebb azóta és az újítások száma sem apadt. Legfeljebb azok közül vonultak vissza néhányan, akiknek az újítását ilyen méltatlan sorsra kényszerítették.

Maguk az újítók

sem tudják, hogyan eshetett ez így. Az előleget meg is — fölvetették, néhányszor sürgettek az ügyet, s végül keresztet vetettek rá.

Véleményünk szerint közös hanyagságról volt szó — az újításokkal foglalkozó üzemi szerveknek és maguknak az újítóknak a közös hanyagságáról, s ez az eset arra figyelmeztet, hogy az

újítóknak is kötelességük javaslatukkal törődni, ilyen esetekben pedig harcolni is az újításuk mielőbbi gyakorlati alkalmazásáért. Ezt egyéni anyagi érdekük is így kívánja, de az üzemek technikai fejlődésének meggyorsítása is.

Természetesen más tanulságot is tartalmaz ez az eset. Ez év első két hónapjában eddig 22 újítást fogadtak el a Kenderfonógyárban, tehát alig többet, mint amiről kétféle esztendőn keresztül megkezdtek. Ez körülbelül azt jelenti, hogy az üzemi technikai színvonal majd-

nem két hónappal elmaradt a lehetőségektől, s hosszú időn keresztül drágábban termelt, mint az újítások alkalmazásával termelhetett volna. Lehet, hogy hamarosan helyrehozzák a hibát —, de az elmulasztott lehetőségek nem térnek vissza, s az elvesztett forintok sem.

Az újító dolgozókat

nem érte anyagi károsodás, mert az újítási díjat ezután fogják megkapni — ami az előleg felül jár —, de alkotó kedvükre nem volt ösztönöz ez a hanyag eljárás.

A Dorozsmai Téglagyár nem marad adós

A tavasz beköszöntött a téglagyárakba is. A hatalmas kubikgödörökben — mint a hangyák — szorgoskodnak a bányászok. A feszülő drótkötélen szakadatlanul kúsznak felfelé a csillék az agyagos földdel. A gép túrja magából a megmunkált anyagot s mind több és több nyerstéglából rakott »máglya« sorakozik egymás mellett, kitéve a napfény szárító melegének.

A Dorozsmai Téglagyárban is megélték az élet. A telep új vezetője, Ocskó Antal elvtárs, nagy lelkiismeretességgel irányítja a termelést. Nehéz dolga van, mert a dorozsmai határnak ezen a részén sok a talajvíz és az ő területük sem mentes ettől.

A bányában

— Puha! — kiáltja teljes erőből Tomity József elszedő az adagolóknak. Sáros, izmos karján dagadoznak az erek, amint a kész formába nyomott nyerstéglát hajigálja a »pacalos« elé. Nagy kár ez. Hiábavaló munka. Nem kell azonban sokáig várnia, megérkezik az újabb csille szárazabb földdel és 15—20 selejű után újból megfelelő terménységű téglák kerülnek ki a gépből s onnan pedig a csillékre.

A bányában Brunner Dezső, Rác Mihály, Fülöp Ferenc és társai birkóznak a vizes talajjal. Már az ásásnál úgy dolgoznak, hogy helyes arányban keveredjen a föld a szárazabb résszel. Első fokozatuk függ, hogy a téglához megfelelő anyagot tudnak-e biztosítani.

A bánya keleti felében mintegy kerék tő csillag a kubikban felgyülemlött víz. Időnként motorral szivattyúják, de újabb tör fel helyette. Olyan közel van Brunner elvtársakhoz a víz, hogy kinyújtott ásóval elérik a szélet. Megerősített csapat működik ezen a részen. A telep vezetői külön még embert adtak kisegítőként, akik gumikerekű kocsival hordják oda a szárazabb földet. Most pedig arra készülnek, hogy a part megközelítéséhez sikló pályát építenek, amelynek segítségével jobb agyagot szereznek.

Két és félmillió téglá

Nagy feladatot kell a dorozsmaiaknak megoldaniok:

Nem hiszem, hogy van olyan városi ember, aki nem ismerné a csapóajtót. Mégpedig azt a fajtát, amelynek két szárnya van és húzni, meg tolni is lehet. Ha kinyitjuk, egy rugós szerkezet nagy erővel visszalendíti és némi utólengés után megáll közepén.

Megvan az ilyen csapóajtónak a »nagy« előnye: nem kell becsukni, magától csukódik be. De megvan a hátránya is: ha az előtűnk menő nem figyel és mi sem figyelünk, a visszavágódó ajtó — kupánvá. Ez még a jobbik eset. S követő orra előtt. De rosszabbik az, ha üvege-

ez évben terv szerint két és félmillió téglát kell készíteniük. Az időjárás miatt az első negyedévben mindössze 40—50 ezer téglát gyártottak 180 ezer helyett.

— Nagy lemaradás ez — mondja a telep párttitkára, Szilágyi István elvtárs, művezető —, de nem hátrálunk; megmutatjuk, hogy a Dorozsmai Téglagyár nem marad adós...

A munka üteme igazolja Szilágyi elvtárs lelkes szavait. A gyár fiatal új munkásai az idősebbekkel együtt fűrész, vidáman dolgoznak. Csatognak a csillék kerekkel a sineken, amint nagy lendülettel tolják maguk előtt Jenei János és társai, Szabó Sándorné pedig, aki régi le-rakó, szívesen magyaráz Ungi Sándornak, Borbély Mihálynak és Szalai Imrénének, hogyan kell gyorsan, hibátlanul máglyába rakni a téglát. Nem olyan könnyű munka ez, hiszen naponta sok ezer téglá megfordul a

Pártélet

A Belváros I. párt szervezete egyik legfőbb feladatának tekinti a fiatalok nevelését

A »Délmagyarország« Pártélet rovatában igen sok elvi és gyakorlati cikk jelent már meg, melyek a pártélet egyes kérdéseit tárgyalják. Ezek a cikkek segítséget adtak a párt-szervezetek munkájához, de a kerületi párt-szervezetek sajátos problémáival igen keveset foglalkoztak. Ezért ebben a cikkben kizárólag a Belváros I. kerület sajátos kérdéseivel szeretnénk foglalkozni.

A kerületi párt-szervezetek egyik fontos feladata a párt és a tömegek közötti kapcsolat kiszélesítése, közelebből: eljuttatni a párt szavát a terület minden egyes lakosához, megismerni a dolgozók problémáit. Ezek a mi párt-szervezetünk feladatai. A szocializmus építéséből adódóan a Belváros I. párt-szervezete tag-ságának is ma már idősebb párt-tagok teszik ki a többségét. Ed-dig elvették akadt egy-egy fiatal, akire a párt-szervezet vezetősége támaszkodni tudott. Nem arról van szó, hogy idősebb elvtársaink nem végeznek lelkiismeretes pártmunkát, hanem arról, hogy a párt-szervezet területének nagysága különösen megköveteli elvtársainktól, hogy a párt célkitűzéseinek ismertetését a politikai felvilágosító munkát még inkább fokozzák. Mivel párttag-jaink közül sokan ma már üzeme-kben dolgoznak, vagyis a tagok létszáma nagymértékben csökkent, párt-szervezetünknek DISZ — szerepét, s azok párt-jelent a terület lakosságának politikai nevelése.

Melyik műszak lesz az első?

A két műszak versenyben van egymással. Március 27-én az első műszak volt a győztes 8680 téglával. Ez a helyzet azóta már változott, hiszen április 4-re mindkét műszak jobb eredményekkel készül.

Az éves vállalás szerint a dolgozók két százalékkal kívánják emelni a termelést. Ez 50 ezer téglá tervben felüli gyártását jelenti. A két százalékat azonban már most április 4-re és május 1-re is túll akarják teljesíteni, mert — amint mondják — ők is hozzá akarnak járulni ahhoz, hogy az árvíz-sújtotta emberek házaiknak felépítéséhez elegendő téglá jusson és még egyéb szükségletre is bőséggel maradjon.

szé- ság helyzetét és adjon hathatós segítséget a Belváros I. kerület DISZ-szervezet létrehozásához. Ennek megfelelően a vezetőségnek első feladata az volt, hogy felvette a DISZ városi bizottságával a kapcsolatot, s elindította a szervezési munkálatokat. Az eredmény az lett, hogy párt-szervezetünk területén április 4-én egyik legfontosabb feladatát alkult gyűlést, körülbelül 45—50 fiatal részvételével.

Miért van fontos szerepe a DISZ-nek a mi kerületünkben? Elsősorban azért, mert a Központi Vezetőség 1955 májusi határozata az ifjúság közötti nevelőmunkáról a párt-szervezetek egyik legfontosabb feladatát tűzte ki, az ifjúsággal való alkalmas foglalkozást. De a Központi Vezetőség ez év március 12—13-i ülésén elhangzott beszámoló is aláhúzza a tömeg-szervezetek — elsősorban a DISZ — szerepét, s azok párt-irányításának fontosságát. A DISZ-szervezet — mint a párt-hozzá tartozó tömeg-szervezet — létrehozása párt-szervezetünk munkájának nagy segítője lehet, s már fent említett területi munkákban, ha a párt-szervezet vezetősége — azon túlmenően, hogy létrehozta a DISZ-szervezetet — nem felel meg a további segítségadásról sem.

Ezzel kapcsolatban a következő feladatok: a párt irányító szerepének biztosítása azáltal, hogy megfelelő tapasztalatokkal rendelkező párttagokat küldjünk a DISZ-szervezet vezetőségébe. A DISZ-szervezet munkájának segítése azáltal, hogy a pártvezetőségéből valaki a DISZ minden megnyilvánulásán vegyen részt — elsősorban a párttitkár. A párt-szervezet vezetősége rendszeresen számoltassa be a DISZ vezetőségét munkájáról, a DISZ-titkár vegyen részt a párt-szervezet vezetőségi ülésein. Végül emellett, hogy a párt-szervezet biztosítja a fiatalok számára a szórakozást és a kulturális lehetőségeket, feltétlenül fontos, hogy pártfeladatokkal bízza meg az ifjúsági szervezet tagjait. Ezzel hatékonyabb tudjuk tenni a területi agitációt, szélesebb körben el tudunk jutni a terület lakóihoz. Az idősebb elvtársak tapasztalata és a fiatalok lendülete a párt-szervezet munkáját nagymértékben meg fogja javítani.

Párt-szervezetünk az április 7-i szegedi pártértekezletre való felkészülés közben sem hanyagolta el a DISZ létrehozását, sőt a szegedi pártértekezletre való felkészülés jegyében dolgoztunk azon, hogy éppen hazánk felszabadulásának 11. évfordulóján alakíthassuk meg DISZ-szervezetünket. Biztosak vagyunk abban, hogy DISZ-szervezetünk megalakítása párt-szervezetünk életében új lendületet jelent. De az is biztos: új felelősséget ró ránk, hogy DISZ-szervezetünket tovább erősítsük és a fiatalokat szocialista szemléletben, haszaszeretetre, a haza megvédésére nevelve, elérjük, hogy az új társadalmi rendszerünk erősségei legyenek.

Nyilasi Péter, a Belváros I. kerület párt-szervezetének titkára

„Akiknek a nevelőmunkájában nincs köszönet“

Hozzászólás a »Délmagyarország« cikkéhez

Vitacikk jelent meg március 11-én a »Délmagyarország« hasábjain. Ennek a cikknek a középpontjában iskolánk egyik növendéke, a tizenkétgyermekes parasztcsaládból származó Hegedűs János állott. A cikk tetején közérdekű megállapításokkal. Ezt a tényt igazolja Holló Sándor kártárs március 28-i cikke is a »Délmagyarország«-ban.

Mi, akik teljesen benne voltunk a harc sodrában, világosan láttuk, hogy nem kevesebbről van itt szó, mint az osztályharc egy részlet-csatájának megvívásáról. A tehetséges parasztyerek kitűnő eredménnyel végezte az általános iskola VIII. osztályát. Jelenkezett a tanítóképzőbe való felvételre. A felvételi vizsgán kiválóan megfelelt. Felajánlottuk számára az ingyenes diákotthoni elhelyezést. Eleinte nem fogadta el. A téli szünetben végzett családlátogatás derítette fel ennek az okait: a tanuló már általános iskolai tanuló korában otthont talált — klerikális környezetben, szállásadónál. A gyermek nem akart »hálátlan« lenni a jótékonyaságért, és

ezért nem fogadta el a mi ingyenes diákotthoni elhelyezésünket. Azt is megtudtuk, hogy a tehetséges tanuló valóban küzd a megterheléssel: zenei gyakorlásra is kevés ideje marad, tanulmányi eredménye sem a legkedvezőbbben alakul. Megtudtuk azt is, hogy a gyermek általában naponta egy órát tölt azzal, hogy iskolába jövet előtt elmenjen a korai misére. Így kívánta ezt a szállásadó, így kívánta a klerikális környezet...

Iskolánk MDP alapszervezete, ifjúságunk DISZ-szervezete, az osztályfőnök és a nevelőtestület feszülten figyelték ezt a kérdést. Sikerkült meggyőznünk Hegedűs Jánost és szüleit, hogy itt a diákotthonban több ideje marad zenei gyakorlásra — több ideje marad az iskolai tantárgyakból való előkészületre is. Ez már eddig is meglátás-feleletnek. Láthatóan jól is érzi magát diákotthonunk környezetében.

Holló Sándor kártárs nélyenszámú és igaz, pedagógiai lelkiismerettel és a művészi fejlődés ügyességével megírt cikke egy kissé »elparentálja« Hegedűs János művészi továbbfejlődését, vagy annak lehetőségeit. Valóban igaz az, hogy a tanítóképző komoly követelményeket támaszt. Azt is tudjuk, hogy a művészi továbbfejlődés sok és komoly gyakorlást követel. Mi úgy érezzük, hogy iskolánk tárgyi és személyi adottságai mellett tudjuk majd biztosítani e tehetséges fiú művészi továbbfejlődését is. Nem lesz az hiba, ha a jövőendő, paraszti sorból származó zeneművész-ígéretnek meg lesz a tanítói oklevele is. Nem akarunk azonban szaksovinisztákká válni a tanítóképzés érdekében sem. Hogy a tanítóképző-e, vagy a zenegimnázium a művészi továbbfejlődés útja, azt eldöntheti maga Hegedűs János is. Az a fontos, hogy sikerrel vívtuk meg az osztályharc részletcsatáját: kiemeltük klerikális környezetéből a volt uradalmi cseléd, a tizenkétgyermekes családapa tehetséges fiát.

Döme Mihály, a Tanítóképző igazgatója

Döme Mihály, a Tanítóképző igazgatója

Szegedi írók áprilisban megjelenő könyvei

Az Állami Könyvtérjesztő Vállalatnak a megjelenő könyvekről kiadott áprilisi tájékoztatójában mindhárom nagy szegedi klasszikus nevelővel találkozunk. A Szépirodalmi Könyvkiadónál Juhász Gyula válogatott versei jelennek meg (kb. 432 lap, kötve 30 Ft), szegedi kutató, Péter László válogatásában, jegyzeteivel és bevezető tanulmányával. A kötet kb. 350 verset tartalmaz, s közülük mintegy 50 eddig kötetben még nem jelent meg. Ugyancsak a Szépirodalmi Könyvkiadó adja ki Tömörkény István a tengeri város c. kötetét, amely az író összegyűjtött művei sorozatának első kötete, s az író pályakezdésétől, 1886-tól 1896-ig adja a magyar olvasók kezébe az író életművének legértékesebb darabjait. A kötetnek mintegy fele a hírlapi anyagból

származó, kötetben eddig még nem jelent elbájosított tartalmaz. (Kb. 496 lap, kötve 35 Ft). Az Ifjúsági Könyvkiadó tovább folytatja Móra Ferenc válogatott ifjúsági műveinek sorozatát. Most Hol volt, hol nem volt címmel a kitűnő ifjúsági író gazdag meseteréből adnak válogatást. (Kb. 148 lap, félévazon 13 Ft, egészvázsonkötésben 16 Ft.)

AZ UNESCO svájci nemzeti bizottsága április 3-tól 14-ig pedagógiai értekezletet rendez Genfben. Az Unesco magyar nemzeti bizottsága képviselőiben Székely Endréné, a Magyar Tudományos Akadémia pedagógiai főbizottságának titkára és Csoma Vilmos, a pedagógiai tudományos intézet munkatársa vesz részt az ülésen.